Lieta Nr.134007315
102AA-0015-16/06

S P R I E D U M S

Liepājā 2016.gada 27.janvārī

Kurzemes apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente I.Rozīte
tiesneši I.Junghāne, K.Stārasts

rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/pers. D/, personas kods /personas kods/**, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 166.^{30}panta sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Saldus rajona tiesas 2015.gada 20.novembra spriedumu.

Tiesas kolēģija, pārbaudot lietas materiālus,

k o n s t a t ē t

2015.gada 5.jūnijā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas galvenā speciāliste sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu RD Nr.001940 par to, ka /pers. D/ kā /Skolas nosaukums/ direktore 2010.gada 29.novembrī pieņēmusi darbā par remontstrādnieku savu laulāto /pers. F/ (2010.gada 29.novembra darba līgums Nr.32). /pers. F/ skolā veic papildus pienākumus saskaņā ar skolas direktores rīkojumiem.

/pers. D/ kā /Skolas nosaukums/ direktore laika periodā no 2014.gada 17.februāra līdz Protokola sastādīšanas brīdim attiecībā uz savu laulāto /pers. F/ vairākkārt ir parakstījusi grozījumus darba līgumam, izdevusi rīkojumus par darba samaksu un noslēgusi 2014.gada 11.augusta automašīnas patapinājuma līgumu Nr.5 par /Skolas nosaukums/remontstrādniekam /pers. F/ turējumā esošās automašīnas Volvo S60, valsts reģistrācijas numura zīme /TL numurs/, patapināšanu /Skolas nosaukums/ vajadzībām.

/pers. D/ kā /Skolas nosaukums/ direktore 2011.gada 1.septembrī pieņēmusi darbā par mājturības un tehnoloģijas skolotāju savu dēlu /pers. G/ (2011.gada 1.septembra darba līgums Nr.11). /pers. G/ skolā veic papildus pienākumus saskaņā ar skolas direktores rīkojumiem. /pers. G/ veic arī projektu koordinatora amata pienākumus (0,3 slodze).

/pers. D/ kā /Skolas nosaukums/ direktore laika periodā no 2013.gada 3.jūnija attiecībā pret savu dēlu /pers. G/ vairākkārt izdevusi rīkojumus un parakstījusi grozījumus darba līgumam, noslēgusi 2013.gada 5.decembra darbuzdevumu līgumu Nr.6 par to, ka /pers. G/ veiks remontdarbus skolas kāpņu telpās, 2014.gada 14.marta automašīnas patapinājuma līgumu Nr.4 par /Skolas nosaukums/ pamatmācības skolotājam /pers. G/ turējumā esošās automašīnas Volvo S60, valsts reģistrācijas numura zīme /TL numurs/, patapināšanu /Skolas nosaukums/skolotāja pienākumu veikšanai, 2014.gada 10.decembra darbuzdevuma līgumu Nr.25 par to, ka /pers. G/ nodrošinās skaņas un gaismas aparatūras darbību /Skolas nosaukums/ Ziemassvētku pasākumos no 2014.gada 10.decembra līdz 2014.gada 12.decembrim,

Ņemot vērā minēto, /Skolas nosaukums/ direktore /pers. D/, pildot /Skolas nosaukums/ direktores pienākumus un veicot darbības, kas ietekmēja pašas /pers. D/ un viņas laulātā /pers. F/ un dēla /pers. G/ personiskās un mantiskās intereses, pārkāpa likuma "Par interešu konflikta novērtēšanu valsts amatpersonu darbībā" 11.panta pirmajā daļā valsts amatpersonām noteiktos aizliegumus un veica valsts amatpersonas funkcijas interešu konflikta situācijā.

/Skolas nosaukums/ direktore /pers. D/ saskaņā ar likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonas darbībā" 21.panta pirmo daļu nav sniegusi informāciju /Pašvaldība/ pašvaldībai par pašas, savu radinieku vai darījumu partneru mantisko vai citu personisko ieinteresētību kādas darbības veikšanā, kura ietilpst tās amata pienākumos.

Ņemot vērā minēto, /pers. D/ kā /Skolas nosaukums/direktore ir pārkāpusi likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 21.panta pirmās daļas 1.punktā valsts amatpersonas noteikto pienākumu. Šāda rīcība kvalificēta kā Latvijas APK 166.^{29} un 166.^{30}pantā paredzētie administratīvie pārkāpumi.

Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja Valsts amatpersonu darbības kontroles nodaļas vadītāja 2015.gada 26.jūnija lēmumu (turpmāk – Sākotnējais lēmums) izbeigta lietvedība /pers. D/ administratīvā pārkāpuma lietā daļā par neziņošanu par atrašanos interešu konflikta situācijā. /pers. D/ saukta pie atbildības pēc Latvijas APK 166.^{30}panta un sodīta ar naudas sodu 220 *euro* apmērā.

Iestāde konstatējusi, ka /pers. D/, pildot /Skolas nosaukums/ direktores amata pienākumus, atradās interešu konflikta situācijā, jo /pers. D/ veica ar valsts amatpersonas amata pienākumiem saistītas darbības attiecībā uz saviem radiniekiem – laulāto /pers. F/ un dēlu /pers. G/, tādējādi pārkāpa likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 11.panta pirmajā daļā noteikto aizliegumu.

Ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk arī – Iestāde) priekšnieka pienākumu izpildītājas 2015.gada 30.jūlija lēmumu Nr.1/4971 (turpmāk – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, bet /pers. D/ sūdzība noraidīta.

Par Lēmumu /pers. D/ iesniedza sūdzību tiesā, lūdzot to atcelt un izbeigt administratīvo lietu. Sūdzības iesniedzēja vērsusi tiesas uzmanību uz faktu, ka visi rīkojumi par mēnešalgu noteikšanu, prēmēšanām u.tml. tika iesniegti izpildei /Pašvaldība/ pašvaldības grāmatvedībā, jo grāmatvedības uzskaite ir centralizēta. /Skolas nosaukums/pedagogu, tai skaitā /pers. G/, algas norādītas tarifikācijās, ko apstiprinājusi /Pašvaldība/domes priekšsēdētāja atbilstoši /Pašvaldība/ novada domes 2013.gada 26.septembra saistošajiem noteikumiem Nr.3 "Noteikumi par /Pašvaldība/ pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju un pedagogu darba algu tarifikāciju veidošanas, saskaņošanas un apstiprināšanas kārtību" (turpmāk – Noteikumi Nr.3). Attiecīgi /Pašvaldība/ novada domes priekšsēdētāja apstiprinājusi pedagogu tarifikācijas (algu lielumu), tāpēc ir nepamatots apgalvojums, ka sūdzības iesniedzēja bija mantiski ieinteresēta attiecībā pret saviem radiniekiem.

Turklāt Lēmumā norādīts, ka sūdzības iesniedzējas pārkāpums ir ilgstošs un sistemātisks. Tāds apgalvojums ir kļūdains ņemot vērā to, ka pedagogu algu tarifikācijas regulāri (katru gadu) apstiprināja /Pašvaldība/novada domes amatpersonas. /pers. D/ atsaukusies uz Noteikumu Nr.3 18.-23.punktu.

Sūdzības iesniedzēja norādījusi, ka katrā konkrētajā gadījumā uzraugošajai institūcijai ir ne tikai jākonstatē valsts amatpersonas lēmuma attiecībā uz sevi pieņemšanas fakts, bet arī jāizvērtē iespējamā valsts amatpersonas personiskā vai mantiskā interese attiecīgā lēmuma pieņemšanā. Tā kā sūdzības iesniedzējas lēmumu, rīkojumu projektu darba samaksas jautājumos sagatavošana un kontrole ir /Pašvaldība/ novada pašvaldības centralizētās grāmatvedības kompetencē, kas arī aprēķina darba samaksu darbiniekam, ir konkrēts kontroles mehānisms un noteiktas personas, kurām jāatbild par darba samaksas noteikšanu un aprēķināšanas likumību un apstiprināšanu, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka sūdzības iesniedzēja bija veikusi darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt radinieku /pers. F/ un /pers. G/ personiskās un mantiskās intereses.

/pers. D/ uzskatījusi, ka konkrētajā situācijā, piemērojot sankcijā paredzēto sodu, nav ņemts vērā, ka sūdzības iesniedzēja iepriekš nav saukta pie administratīvās atbildības par likuma "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" normu neievērošanu, nav konstatēti atbildību

pastiprinoši apstākļi. Turklāt pēc Latvijas APK 166.[29]panta lietvedība izbeigta, jo nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, bet lietas būtība ir cieši saistīta ar pārkāpumu, par kuru piemērots sods.

Ar Saldus rajona tiesas 2015.gada 20.novembra spriedumu (turpmāk – Spriedums) Lēmums atstāts negrozīts, bet /pers. D/ sūdzība noraidīta. Tiesa pievienojusies Lēmuma motivācijai. Tiesa uzskatījusi, ka laika periodā no 2013.gada 3.jūnija līdz 2015.gada 27.februārim /pers. D/, izdodot Protokolā norādītos rīkojumus par piemaksām, vienreizējām darba samaksām un komandējumiem, attiecībā uz saviem radiniekiem (laulāto) /pers. F/ un (dēlu) /pers. G/, un norādot rīkojumos konkrētas summas, tādējādi piedaloties šo jautājumu izlemšanā, kā arī slēdzot ar viņiem līgumus par darba uzdevumiem un automašīnas patapinājumu, ir bijusi tieši iesaistīta savu radinieku materiālā stāvokļa uzlabošanā, pārkāpjot likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" 11.panta nosacījumus.

Tiesa secinājusi, ka Latvijas APK 166.[30]pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanu persona saucama pie administratīvās atbildības arī tad, ja persona pārkāpumu izdarījusi aiz neuzmanības. Tiesa piekritusi Iestādes viedoklim, ka Latvijas APK 166.[30]pantā paredzēto pārkāpumu /pers. D/ ir izdarījusi aiz neuzmanības, neapzinoties tālāko seku iestāšanos. Kā arī tiesa uzskatījusi, ka Iestāde pamatoti izbeigusi lietvedību daļā par /pers. D/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 166.[29]panta, kas neietekmē lietas apstākļus personas saukšanai pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 166.[30]panta.

Tiesa atzinusi, ka izskatot /pers. D/ sūdzību par Lēmumu, netika iegūti tādi pierādījumi, kas dotu pamatu apšaubīt Lēmuma likumību. Tiesai nav radušās šaubas, ka /pers. D/ ir izdarījusi Latvijas APK 166.[30]pantā paredzēto pārkāpumu. Sodu Iestāde /pers. D/ noteikusi likumā paredzētās sankcijas robežās, atbilstoši Latvijas APK 32.panta nosacījumiem. Tiesa uzskatījusi, ka Iestāde ir izvērtējusi visus apstākļus, kas varēja ietekmēt soda noteikšanu. Papildus apstākļus, kas būtu par pamatu soda mīkstināšanai, tiesa nav konstatējusi.

Par pirmās instances tiesas Spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi /pers. D/, lūdzot to atcelt un lietu izbeigt. /pers. D/ uzsver, ka abu pārkāpumu nošķirta vērtēšana ir pretēja Administratīvā procesa likuma 5.pantā minētajam privātpersonas tiesību ievērošanas principam. Nav pieļaujama situācija, kad par diviem pēc būtības vienādiem pārkāpumiem par vienu lieta tiek izbeigta, tomēr par otru tiek piemērots sods.

/pers. D/ norādījusi, ka visi rīkojumi par mēnešalgu noteikšanu, prēmēšanām u.tml. tiek iesniegti izpildei /Pašvaldība/novada pašvaldības grāmatvedībā, jo grāmatvedības uzskaite ir centralizēta. /Skolas nosaukums/pedagogu, tai skaitā /pers. G/, algas norādītas tarifikācijās, ko apstiprinājusi /Pašvaldība/novada domes priekšsēdētāja atbilstoši Noteikumiem Nr.3. Jebkādas samaksas izdarīšanu (arī pamatojoties uz sūdzības iesniedzējas izdoto rīkojumu pamata) ir iespējams veikt tikai /Pašvaldība/novada pašvaldības grāmatvedei, tāpēc ir nepamatots apgalvojumus, ka /pers. D/ pārkāpums bijis ilgstošs, sistemātisks un ka iesniedzēja bijusi mantiski ieinteresēta attiecībā pret saviem radiniekiem.

Sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz Augstākās tiesa 2013.gada 28.janvāra spriedumu lietā Nr.SKA-38/2013 un uzsvērusi, ka katrā konkrētajā gadījumā uzraugošajai institūcijai ir ne tikai jākonstatē valsts amatpersonas lēmuma attiecībā uz sevi pieņemšanas fakts, bet arī jāizvērtē iespējamā valsts amatpersonas personiskā vai mantiskā interese attiecīgā lēmuma pieņemšanā. Tā kā /pers. D/ lēmumu un rīkojumu projektu darba samaksas jautājumos sagatavošana un kontrole ir /Pašvaldība/ novada pašvaldības grāmatvedības kompetencē, kas arī aprēķina darba samaksu darbiniekiem, ir konkrēts kontroles mehānisms un noteiktas personas, kurām jāatbild par darba samaksas noteikšanas un aprēķināšanas likumību un apstiprināšanu, tāpēc nav pamata uzskatīt, ka sūdzības iesniedzēja bija veikusi darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt radinieku – laulātā /pers. F/ un dēla /pers. G/ personiskās un mantiskās intereses.

Pārbaudījusi lietas materiālus, izvērtējusi pārsūdzētā sprieduma pamatojumu, tiesas kolēģija atzīst, ka faktisko apstākļu novērtējums ir pareizs gan Iestādes Lēmumā, gan Saldus rajona tiesas 2015.gada 20.novembra spriedumā, bet /pers. D/ apelācijas sūdzība kā nepamatota noraidāma.

Latvijas APK 7.pants nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktā kārtībā, un lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību.

Latvijas APK 243.pants paredz, ka pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras Latvijas APK paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izspriešanā. Kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem, iegūtie fakti vai ziņas jāvērtē kopumā un savstarpējā sakarībā.

Tiesas kolēģija secina, ka viens no būtiskiem nosacījumiem, kas nodrošina likumības ievērošanu, ir pietiekamu un likumā atļautu pierādījumu iegūšana. Tikai uz likumā noteiktajā kārtībā iegūtiem pierādījumiem ir pamats izdarīt secinājumu par prettiesiskas un administratīvi sodāmas rīcības esamību tās personas darbībās, par kuras saukšanu pie administratīvās atbildības tiek lemts.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. D/ saukta pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 166.[30]panta par valsts amatpersonas funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā.

Novērtējusi pierādījumus izskatāmajā lietā, tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. D/ vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, par kuru atbildība ir paredzēta Latvijas APK 166.[30]pantā, ir pierādīta ar tiem pierādījumiem, kurus gan pirmās instances tiesa, gan Iestāde analizējusi savā nolēmumā, un apelācijas instances tiesa pievienojas šiem secinājumiem, atzīstot, ka atbilstoši Latvijas APK 289.[13]panta trešajai daļai to atkārtotai izvērtēšanai nav pamata. Papildus tiesas kolēģija norāda turpmāk minēto.

Attiecībā uz /pers. D/ iebildumiem, ka nav pieļaujama situācija, kad par diviem pēc būtības vienādiem pārkāpumiem par vienu lieta tiek izbeigta, tomēr par otru tiek piemērots sods, tiesas kolēģija norāda – lai gan ar Lēmumu izbeigta lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā par /pers. D/ saukšanu pie administratīvā atbildības pēc Latvijas APK 166.[29]panta, tas nenozīmē, ka persona tādēļ būtu attaisnojama arī pēc Latvijas APK 166.[30]panta, jo abu administratīvo pārkāpumu sastāvi ir dažādi. Pirmkārt, atšķiras pārkāpumu objektīvā puse. Latvijas APK 166.[29]pantā paredzētā pārkāpuma objektīvā puse ir neziņošanu par atrašanos interešu konflikta situācijā, savukārt Latvijas APK 166.[30]pantā – konkrētajā gadījumā valsts amatpersonas funkciju veikšana interešu konflikta situācijā. Atšķiras arī minēto pārkāpumu subjektīvā puse. Proti – Latvijas APK 166.[29]pantā paredzēto pārkāpumu var izdarīt tikai ar nodomu, savukārt Latvijas APK 166.[30]pantā – gan aiz neuzmanības, gan ar nodomu. Līdz ar to iepriekš minētais /pers. D/ arguments atzīstams par nepamatotu.

No lietas materiāliem izriet, ka /pers. D/ kā /Skolas nosaukums/direktore pieņēmusi darbā ģimenes locekļus – vīru /pers. F/ un dēlu /pers. G/. /pers. D/ parakstījusi rīkojumus par piemaksām, prēmijām, paaugstinājusi darba samaksu, noslēgusi patapinājuma līgumus par savas ģimenes locekļiem (vīram un dēlam) piederošām automašīnām skolas vajadzībām.

/pers. D/ parakstījusi rīkojumu, ar kuru /pers. D/ dēls /pers. G/ norīkots pavadīt un vest ar savu privāto automašīnu skolēnus uz izglītības foruma pusfinālu "Izaugsmes foruma" ietvaros, nosakot atmaksāt degvielu 21,01 *euro* apmērā pēc 2014.gada 14.marta automašīnas patapinājuma līguma Nr.4, kā arī parakstījusi rīkojumu grāmatvedībai apmaksāt izdevumus, kas saistīti ar /pers. G/ komandējumu.

/pers. D/ norīkojusi /pers. G/ pavadīt un vest ar savu privāto automašīnu ārzemju viesus, nosakot atmaksāt degvielu 20 *euro* apmērā pēc 2014.gada 14.marta automašīnas patapinājuma līguma Nr.4, arī parakstījusi rīkojumu grāmatvedībai apmaksāt izdevumus, kas saistīti ar /pers. G/ komandējumu.

Attiecībā uz /pers. G/, sūdzības iesniedzēja izdevusi vairākus rīkojumus, kas nosaka vienreizēju piemaksu /pers. G/ par papildpienākumu veikšanu – sestdienās sagatavojot starptautiskos projektus realizēšanai, gatavojot un vadot nometni sākumskolas un pamatskolas skolēniem, par skolas 35 gadu svinību (skolēniem) organizēšanu un ārzemju viesu uzņemšanu; vienreizēju darba samaksu par remontdarbu veikšanu skolas kāpņu telpās un papildus darbu sestdienās, sagatavojot telpas projektu aktivitātēm; par to, ka /pers. G/ nodrošināja skaņas un gaismas aparatūras darbību /Skolas nosaukums/ Ziemassvētku pasākumos u.c.

Attiecībā uz /pers. F/, sūdzības iesniedzēja izdevusi rīkojumu, nosakot remontstrādniekam /pers. F/ vienreizēju darba samaksu par papildus darbu sestdienās, sagatavojot telpas projektu aktivitātēm, kā arī parakstījusi Protokolā fiksētos rīkojumus par piemaksām, prēmijām un darba samaksu /pers. F/.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesas kolēģija secina, ka ar šādu rīcību, noslēdzot ar vīru /pers. F/ un dēlu /pers. G/ darba līgumus un izdodot konkrētos rīkojumus, /pers. D/ veica savas amata funkcijas, nepārprotami atrodoties interešu konflikta situācijā.

Sūdzības iesniedzēja nepamatoti centusies novelt vainu uz /Pašvaldība/ novada pašvaldības grāmatvedību, norādot kontroles trūkumu no tās puses. Attiecībā uz minēto, tiesas kolēģija norāda, ka /Pašvaldība/ novada pašvaldības grāmatvedība darba samaksu, piemaksas, prēmijas un samaksu par papildus darba pienākumiem veic, pamatojoties uz /pers. D/ kā /Skolas nosaukums/ direktores izdotajiem rīkojumiem. Grāmatvedība ir /Pašvaldība/ novada pašvaldības institūcija, kas reāli veic iepriekš minētās samaksas, taču nav atbildīga par sūdzības iesniedzējas pieņemtajiem rīkojumiem, uz kuru pamata tiek veikti samaksas aprēķini, kā arī grāmatvedības pienākumos nav sekot direktores radniecības saitēm.

Par Latvijas APK 166.^{30}pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu uzliek naudas sodu valsts amatpersonai no septiņdesmit līdz trīssimt piecdesmit *euro*, atņemot tiesības ieņemt valsts amatpersonas amatus vai bez tā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. D/ darbojusies interešu konflikta apstākļos vairāku gadu garumā, izdarot pārkāpumus, sākot no 2011.gada 17.novembra, par kuriem noilguma dēļ pieņemts lēmums par atteikšanos uzsākt lietvedību. *(Iestāde lietas materiālu 134.-135.lapa)*. Minētais norāda uz to, ka /pers. D/ izdarītajam pārkāpumam ir sistemātisks raksturs, tādējādi tiesas kolēģija uzskata, ka piemērotais naudas sods 220 *euro* apmērā ir adekvāts un atbilstošs izdarītajam administratīvajam pārkāpumam, lai tiktu sasniegts Latvijas APK 22.pantā noteiktais administratīvā soda mērķis.

No apelācijas sūdzības izriet, ka /pers. D/ nepiekrīt Iestādes Lēmumam un pirmās instances tiesas Spriedumam, taču tas vien, ka sūdzības iesniedzējas viedoklis ir atšķirīgs, nevar būt par pamatu Sprieduma atcelšanai.

Tiesas kolēģija nekonstatē procesuālus pārkāpumus Iestādes un pirmās instances tiesas rīcībā, kas ļautu apšaubīt kāda pierādījuma ticamību vai attiecināmību par /pers. D/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā vai būtu par iemeslu nolēmumu atcelšanai.

Pamatojoties uz Latvijas APK 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, tiesas kolēģija

n o s p r i

Saldus rajona tiesas 2015.gada 20.novembra spriedumu **atstāt negrozītu**, bet /pers. D/ apelācijas sūdzību **noraidīt.**

Spriedums nav pārsūdzams.

Motivēts spriedums sastādīts un pieejams no 2016.gada 27.janvāra.

Tiesnese I.Rozīte
Tiesnese I.Junghāne
Tiesnesis K.Stārasts